

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.

Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.

Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 fr.

Kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 fr fizetendő.

Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyiltérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.

Velünk összeköttetésben levő hirdető-írdák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetések tetemes díj kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kizáratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kizáratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetések s a reklamációkat a kiadóhivatalba: (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

406/1888. Felvidéki magyar köznevelődési egyesület.

Pályázati hirdetmény.

Szerkesztessék a t ó t a j k u felnőttek oktatásánál kézi könyvkül használható olyan o l v a s ó - és n e y e l v k ü n y v, mely az idegen ajku serdültebb ifjak értelméhez és felfogásához mért methodus szerint, a m a g y a r n e y e l v elsajátítására legbiztosabb vezérfonalul szolgáljon.

Az olvasó könyvbe olvasztandó nyelvtani rész (induktív methodus) még pedig oly módon, hogy a kettő együtt szerves egészet alkosson.

A mű terjedelme 8 nyomt. ivnél nagyobb nem lehet.

A pályamunka díja 200 frt, minden egyes kiadásnál 25 frt tiszteletdíj.

A pályázat határideje 1889. évi május hó 31-ike.

A zárt jellegű borítékban szerző nevét tartalmazó pályamunkák Nyitra, a felvidéki magyar köznevelődési egyesület elnökségéhez küldendők.

Nyitra, 1888. évi október hó 23.

Dr. Gyürk Géza,
titkár.Rudnay Béla,
alelnök.

Vizeink szabályozása.

II.

Az érdekeltségnek egy része minden időben hajlandónak mutatkozott a vadvizek levezetésére megkivántató munka s költség viselésére, más rész azonban nyiltan a teher ellen nem szólalt fel, hanem különféle ürügyek alatt huzta, halasztotta az eldöntést egész napjainkig. Ez a huza-vona oka a munka megakasztásának. A tervek készek s egyik helyről vándorolnak a másikra a nélkül, hogy érdemileg valami döntő lépés tételnek, s úgy látszik, mire azoknak érvényesítése az illetékes körökben elhatározatlan, már annyira megvénülnek, az árterület any-

nyira meg fog változni az iszapolások folytán, hogy hasznavehetetlenekké válnak!

Lehet, hogy ez némely érdekelteknek kiszámított törekvése.

Azonban az mégis sajátságos dolog, hogy két vármegye sem tud vizszabályozási munkálatokat keresztülvinni, mikor az erre szükséges hatalmi eszközökkel, különösen a vizitörvény meghozatala óta, kiválólag rendelkezik.

Magunk részéről mi ezen ügyet időszakonként fel-felelevenítjük, s azt tenni kötelességünknek tartjuk, mindaddig, míg teljesebbé nem véteik; mert halljuk folytonosan a panaszokat, melyek az egyes kisebb érdekeltek részéről tételnek, kiknek nincs módjuk a döntő körökbe hatolni, de annál nagyobb kárunk van a vadvizek garazdálkodása folytán, mert összes kereseményök tételük kockára.

Most — úgy tudjuk — ezen vizszabályozási tervek a szomszéd Hontvármegyében, az odaváló érdekeltségnek ezen szabályozáshoz hozzá való járulása végett vannak letéve; de azt is tudjuk, hogy ezen érdekeltség még idáig sem határozott a fölött, akár-e egyesülten e munkában résztvenni, vagy pedig elkülönözten a bars megyei érdekeltségtől, a reá eső részt maga költségére, szakállára folytatni?! . . .

Hanem akár az egyik, akár a másik részre határozza el magát, azt mégis az illető hatóságoknak kellene szorgalmazni, hogy végre-valahára e fölött tisztába jöjjön a barsi rész, hogy ha már nem boldogulhat egyetértésben a szomszédokkal, legalább maga tegyen s tehessen annyit ezen vagy más uton, hogy a vadvizek hínárjából kiszabaduljon, s halasztásával s tétlenségével el ne posványodjék.

Igaz, hogy a kulturmérvők tervezete és javaslata folytán, mint azt fennebb is érintettük, a vadvizek helyes szabályozása egyetértőleg mind

a két részszel eszközöltheték; azonban ez még nem zárja ki azt, hogy a felsőbb rész, a barsi — mely kedvezőbb helyzetben van a hontinál, a mennyiben a vadvizek végső folyásában ez utóbbinál egyesülnek — ne szabályoztathatók. Meglehet ugyan, hogy az utóbbiaknak — a mi azonban mindig kérdéses — hátrányára, de viszont semmiféle szomszéd nem kívánhatja azt, hogy az ő tétlensége miatt más kárt valljon, kivált akkor, mikor a kár eltávolítására, a közös munkálkodásra felhivatott.

Mindazok ellenében azonban mi mégis azon reményt tápláljuk, hogy az érdekeltség legnagyobb része, úgy az egyik, mint a másik vármegyében a hosszú évek sajnós tapasztalása folytán már azon meggyőződésre jutott, hogy a vadvizeknek lecsapolásához immár hozzá fog járulni, s a szükséges áldozathozattól nem fog visszariadni; csak biztosítsák egyuttal arról is, hogy ezen áldozathozatal a vadvizek csapásától meg fogja menteni; vagyis, hogy a szabályozási tervek megfeleljenek a feladott célnak keresztülvitelére s elérésére.

De hogy ezen tervek a szakértők által eddig helyeseknek tartattak, bizonyosságul szolgál, hogy ezekre nézve a két vármegye szakközvegei által elüvető észrevétel nem tétel; pedig ezek vannak hivatva a dolog e részbeni elbírására.

Éppen ezért figyelmeztetjük az érdekeltséget, hogy ügyének előmozdítása tekintetéből ismételtlen forduljon kérelmezésével a vármegyei hatóságokhoz!

A babonáról.

— Irta: Farkas Ákos. —

A család, az egyház, az iskola és az irodalom hatása a babonára. A babona, mint az előbbiekből látható, még

jelenleg is nagy gondot és sok kellemetlenséget okozhat a nevelés- és közegészségügy bajnokainak s azt századunkban csak erőtlen betegségnek tekinteni, vétkes közönyöség lenne. A népnevelés vezetőinek kötelességük különösen azon lenni, hogy a tudomány és hit világossága által a babonának utolsó esirája is elfojtassék. Azonkívül a család, az egyház, az iskola s az irodalomnak vállvatve kell e tekintetben közreműködni.

Mit tehet a család? Ismert igazság, hogy a gyermek belvilágára a családi nevelés van legnagyobb befolyással s az itt szerzett ferde és téves képzeteket sokszor sem az iskola, sem az élet nem képes kiirtani a gyermek lelkéből. A babonás eszméknek legtáplálóbb talaja az élénk képzelem, melyről tudjuk, hogy a gyermekkorban nyilvánul leginkább, — különösen azon korban, midőn a gyermek egyedül szülőinek áll befolyása alatt. A szülők kötelessége azt ellenőrizni, hogy a gyermek lelkébe csak igaz ismeretek és érzelmek jussanak.

Ha ez nem így történik, annak vagy a tudatlanság, — vagy a közöny a szülő oka. A köznépnél a szülő maga is rabja a babona tévhitének, nem lehet tehát várni, hogy gyermeke ment legyen az oktalan babonától. Ily szülőnek ezt bűnül felróni nem lehet. De igen vétkesek az oly intelligens szülők, akik átkos közönyüknél fogva, hogy gyermekeik nevelési gondjaitól megszabaduljanak, kisdedeiket kizárólag lelketlen és tudatlan dajkák gondatlan gondozására bizzák. A hivatását érző szülő ezt teenni nem fogja, mert tudja, hogy a dajka legtöbbnyire a nép alsó rétegéből való s mint ilyen nem mindenkor ment a babona téveszmeitől s megtörténhetik, hogy a dajkának e hibája végzetes lehet a gyermeknek egy testi szervezetre, mint lelkére. Az ily dajka, hogy a síró gyermeket elcsendesítse, ijeszítgetés — és oktalan mesékkel rontja a gyermek lelkületét. Különösen a kisérteties mesék azok, melyekből már korán megtanul a gyermek minden ismeretlentől megijedni, — félni a sötétség-

TÁRCZA.

Halottak estéjén.

(Középkori legenda után. Szabadon.)

Legjobb szerettem mindig én
A csendes, zajtalan helyet
Kietlen puszták közepén;
Vagy ahol már a reneteg
Sűrű, setét, mint téli éj,
Hol nem tűri át semmi fény.
Ilyen helyet találtam én
A holtak néma fekhelyén,
Halottak estéjén. — A mint
Sok lámpa már pislogva int,
Egyik sírról másikra járva,
Reám köszönt az éjnek árnya.
Még akkor is magam valék,
Hogy minden mécs kialuvék.
Ijedve indultam tehát
Elhagyni a bu városát.
A nagy keresztig eljutottam . . .
Fizetkettőt üt most azonban,
El innen, el! mi hamarabb,
— Gondoltam — míg lehet, s szabad,
De mintha visszatartana
Titkos lénynek parancsava,
Lábam mozdítani sem tudom
A gyeptutott, sima uton.
Oh Jézusom! kinek szavára
Felkelt, futott sok béna, szánta,
Tekints reám, gyámoltalanra,
Ne hagyj, ne hagyj e szörnyű bajba!
Sóhajtottam; — de még alig,
Hogy látok jönni valakit
És rögtön elfúlt sóhajom,
Elfojtá azt a — borzalom . . .
Ki volt, mi volt? Ki írja le?
Csontváz a lába és keze.
A fej helyén koponya csak,
S kimondni még borzalmasabb.

Szengődrei, ahogy merednek,
Bátrabnak is rémülhetnek.
Jó, hogy setét köpönyege
Egyéb borzalmast elfede!
Lép, s minden izbe' csikorog,
Mint rozsdás zárban kules szokott.
Jön és zörögnek esontjai,
Hogy iszonyat azt hallani.
Egik kezében kis harang,
Gyászos, sítáukozó a hang,
De rázza, rázza ő kegyetlen.
— Hangjától majd jéggő meredtem! —
Másik kezét tévén esipőre,
Tánczolva esördül mind előbbre,
E gyászvezért — oh jaj! nekem,
Miert is látta még szemem? —
Hosszu sereg követte őt,
A rémes, éji esengetőt:
Majd férfiak, majd nők utána;
Ifju s öreg, mind gyászruhába.
Cseseemők anyjuk enléjét,
Kik még alig hogy izlelék.
Fruk, lányok, még büntudatlan
Lépkedtek ott hosszu csapatban.
— Oly hosszu volt a gyászszereg,
Mint égen a tej-ut lehet. —
Legtől kis leányka ment,
Szép volt akár egy égi szent.
Koszoru volt mindkét karán,
— Nem ily koszoru várt talán.
Szélid füeska jött utána
S tükör világ titkos csodája!
Anyjába nem kapaszkodott meg,
Vezette sőt anyját a gyermek!
Hah! az anyát látom, miert volt?
Árvákra beborul az égbolt,
Jött most hajdon ékesen,
Virágfüzérrel a fején:
Menyasszonyi füzér? Szegény!
De juj! mily rémes vőlegény?!
— Mankóján koldus ballagott:
Tán dus alamizsnát kapott,

A megelégedés áll arcán;
Melléte ah! mi fényes arslán?!
Kezébe van a szablya még,
Hogy általlüss ellenét
S hogy a győzelmi zajt ne hallja,
Fülébe cseng a rém harangja.
Ime, pástorbottal kezében
Egy főpap lépdel most szerényen;
Keze áldásra van emelve;
Az áldást, jó hogy elrebegete . . .
Most meg király jó, a korona
Fején úgy ingadoz vala,
Miként madárjlesztő,
Ha fuj reá a szellő.
A rém kacagva nézi ezt
S felő gyúnos szemet mereszt . . .
A többiek után ki lépdel?
Egy délceleg ifju szép reményvel;
Gyűrűt mutat egyik kezébe,
Elejt és szaladna érte,
De elgurul az tőle messze,
Ideje nincs, hogy megkeresse!
De kit utána látam ott,
Láttára vérem megfagyott:
Egy bus alak jöve felém.
Megismerém . . . megismerém . . .
A bus alak: saját magam
A többiek közt fogva van!
Kegyetlen önkény elragadja,
Talán a jövő pillanatba.
Szorongva érzi azt szíven:
Jaj! nem segít hát senki sem?
Te! ki Isten léteire is
Vért izzadál a gyászhegyen,
Busongó híved megtekintsd
S melléje állj kegyelmesen!
Most a keresztől, hal megálltam,
Titkoszérpen és csodásan:
„Ju cruce salus“ hangzik im,
A bus alakok sorjain,
Féay tut keresztül hirtelen,

) Üdv a keresztben.

Enyhít a gyászos végzetem.
A rém harang elhalgatott.
Győzelmi dal zendül legott
S a nagy kereszt felé vonulva
Mindnyájja zengi: „Alleluja“!
S bár elhallgatnak itt a földön,
De zengik égen mindörökkön . . .
. . . Ez volt a holtak gyászos éje,
Szívembe van borzalma — fénye!
E. F.

A tél lehelete.

A szegénység legnagyobb ellensége itt van a küszöbön. A rongyos, dülledt, alacsony kunyhók koldus lakóinak réme, kinzója már érzeteti fagyos leheletét. A természet most szenvedni halálküzdelmét.

És mély esend fog beállani a kövé fagyott göröngyök fölött, s csak a nyomorgó szegénység szenvedéseinek kínos sohaját és szívzaggató senyélykiáltásait fogjuk hallani, a tél unalmas, álmos egyhangúsága közepett.

A halál szüretjének évadja itt van. A beteges tüdők tagulása rövidebb-rövidebb lesz. S azokat a földönfutókat, akiket tán megkímél a fagy, elviszi az éhség nyomora.

A fecske elszállt keletre, a vakondak mélyen beássák magát a föld meleg gyomrába, csak a szegénység nem tud kitérni, nem tud menekülni. Mintha arra volna teremtve, hogy iszonyu bosszuját ő rajta töltse ki a tél kiméltelen fagyra. Csak a nyomorult koldus nem találhat meletget sehol.

De hová is lennének szegények, ha

...öl, — a szellemek éjjeli órájától és félni még önmagától is. Jóllehet a gyermek az ily nevelési elvek által szerzett kártékony benyomásokat — az iskola s az élet nevelése által jó részben elveszti, — de az elvitázhatatlan, hogy az ily gyermeknek önállósága, határozottsága s az ezekkel járó bátorsága, — szóval jelleme, sohasem lesz olyan foku, mint amilyenre különben őt, a veleszületett hajlam talán képessé tette volna.

A szülőnek, ha netalán hinne is némely babonában, sohasem szabad gyermeke előtt arról beszélni, sőt inkább, ha a gyermek a házon kívül e tárgyban valamely ismeretet szerzett, — kötelessége a lelkiismeretes szülőnek — annak valótlanágát bebizonyítani.

Mit tehet az egyház? A vallás-oktatás, mely a művelt ember előtt a leg-hathatósabb nevelési eszköznek bizonyult, az egyház kezébe van letéve. A lelkészek nevelik a vallás tanaival népünk kicsinyét-nagyját. Sok szép alkalom kínálkozik e téren a még fenálló babonák kiirtására. Tagadhatatlan tény, hogy a nép tudatlanabb része gyakran keveri össze a babonás hitet az igaz vallással; itt a felvilágosítás az egyházat illeti, mert az igaz vallás és a tévhit között nagy a különbség s a tudatlan nép önmagától igaz megismerésre nem képes jutni. Hatványozott buzgalommal kell részen állani az egyháznak különösen a jelen korban, midőn annak megszorított el-lenségei istentagadó elveiknek terjesztésére még a babona bűnös tévtanait is felhasználják. Ne engedje az egyház, hogy a jelen kor szabadosan gondolkozó fiai, hatalmat gyakoroljanak a nép fölött s megingassák annak igaz vallását. Ha egyszer a nép elveszti hitét, tudjuk jól, hogy nem lesz többé társadalmi összhangzat és romba dől minden társadalmi intézmény.

(Folyt. köv.)

A veszethez.

Az elősorolt tüneteknek különféle fokon s módon való nyilvánulása mellett, ily állapot bádorságot, hullatagságot, járásában bizonytalanságot s nehézséget árul el, ki-vált hátuljában, s közben-közben reszket is. — A különben engedelmeskedő kutyák ellenszorgulnak, továbbá haragosok s a szabadon tartozók harapások is lesznek.

A kutyák közelebb vizsgálásánál, a test külsején néha igen érzékeny helyeket találunk, melyek a volt mart sebek hegh-

*) Ugy az emberiségre, mint az állatvilágra nézve egyaránt veszélyes kór ellen való védekezés szempontjából — Lutz József állami állatorvos ur által írt s kiváló szakismeretről tanuskodó közleményre felhívjuk t. olvasó közönségünk szíves figyelmét! — Szerk.

az emberi könyörületeség jóságos melege föl nem olvasztaná a szélnek kitett kunyhók ablakainak czifra dérvirágait! Mi lenne a szegény árvák tömegéből, ha az ember-szeretet jóságos anyala nem táplálná és ruházná őket; ha megfeledeznék róluk gondoskodni!

A közszeretet ilyenkor kibontja a közjótékony-ság fényes zászlaját.

A jólétben uszók, a boldogok táborát képezve harcolnak a természetnek kegyetlenné vált hideg zuzmarája ellen, a ruhátlan árvák, koldusok, teletetlen éhezők békéjéből.

Aki legtöbbet megmentett, annak van a legjobb szíve.

Az ilyen mentők egyesületén legyen igazi áldás!

Szerezhet-e a lélek nagyobb és di-csőbb megnyugvást, mint mikor a szegényeknek alamizsnát osztogathat.

Az ember legszebb erénye, a jó szív igazi melegének forrása: a jótékony-ság.

Aki a küszöbéről elkergeti az éhezőt, a pihenésre vágyót, az gondoljon Ahasverus sorsára, hogy mi érte őt, midőn a szegény Jézust, aki vállán a nagy kereszttel pihenni akart Ahasverus ajtajánál, onnan elűzte.

Legyünk méltányosak az önhibájukon kívül sanyaru sorsra jutott szegények iránt. Ne toljuk el tőlünk a könyörületesre szorult embernek felénk nyújtott kezét.

Akiket a csapások megkíméltek, talán a szenvedéseket viselő áldozatok árán amenekültek és lettek boldogok.

A sors kerekének világra szóló históriája van. S ha valaki erősen is kapaszkod-

lyeinek felelnek meg, s melyek felfedezése maguk az állatok vezetnek beennün-ket, ezen viselkedni szokott testrészeknek nyálása, vakarása s harapálása által. A lélekzés — már a folytonos nyugtalanság következtében is — valamivel gyorsabb, a látható nyákhártyák, nevezetesen pedig a szemkórhártya kissé belövetek, a láta tá-gult, a száj- és orrhártyák szokottnál nedvesebbek; ily kutyák néha nehezebben nyelnek, ökröndöznek, sőt némelykor hány-nak is, s rendszeren a kihányt anyagokat meg-int felfalják. — A táplálkozási állapot mindaddig még nem változott.

Az eddig észlelt tünetek összegét némelyek előkészítő időszaknak nevezik, ámbar lényegére nézve már is kész dühödséggel van dolgunk, mennyiben az ezen időszakban a testből származó vá-ladékok beoltása éppen úgy előidézi a düh-öt, mint a kórnak bármelyik időszakából származó kórtermény.

A fent leirt s a kórnak kezdetét jelző tüneten a kór lefolyása alatt nemesak fo-kozódnak, hanem azokhoz 2—3 nap múlva még más tünetek is csatlakoznak, melyek beálltával már az avatatlan ember is képes a kórt dűlnék felismerni. Ugyanis a leg-magasabb fokra felelőzt s bősütséggel átment ígerültséghez, s az elszökésre s kó-borlásra fájult nyugtalansághoz járul még a dühöt jellemző körtünet, s ez: az el-len-állhata tlan harapási vágy s a hangnak megváltozása. A már fent jelzett rohamok, a kór ezen szakában, nyilván lépnek fel, ugy hogy a beteg kutya némi ideig egészen csendesen fekszik, mire kissé nyugtalan lesz s ha elszabadul-hat, el is szökik; ezáltalánul kóborol, az utjába eső tárgyakat, állatokat s embereket megtámadja, míg végre a roham végén ledől, s kimerülve, lihegve s morogva fekvé marad az új rohamnak beálltáig. Házaknál nevelt kutyák a rohamtól kipihenve, meg-int hazatérnek s igen barátságos és simu-lékony viseletükkel az elkövetett hibát mintegy jóvá akarják tenni. A különben házhoz ragaszkodó kutyának ok nélkül üli elszökése legnagyobb figyelmet érdemel. — Ha pedig a kutya az elszökési vágy kielé-gítésében akadályoztatik, akkor felbőszül, lánczaitól szabadulni óhajt s ólját szétrom-bolni igyekszik, minek nem sikerülte eseté-ben szalmába, fába, lánczba, vasrostélyba, sőt saját testébe is harap s nem hagy fel a mardossággal mindaddig, míg a roham vé-gével összeesik s ha lehet, elbujik.

Ily ebek más kutyák, de különösen macskák láttára feldühösödnek, s akkor az emberekre s az állatokra nézve legveszélyesebbek, mivel ily dühroham tartama alatt nincs mód tőlük szabadulni, s mivel az ily roham közben ejtett sebek többnyire fertőzésekkel járnak.

A harapás módja a kutyák fajtája s növelése szerint különböző, ugy hogy sza-badon élő, ugyis harapós és bösz kutyák dühösen marnak, sőt marezangolnak, míg az emberek közt élő, különben engedelmes kutyák, rendszeren inkább csak kapkodnak és csipkednek. — A harapás általában mor-gás és ugatás nélkül és alattomos módon történik, ugy hogy a dühös kutya az egész-ségeket ravaszul kerüli, de hátulról és pe-

dik egyik szerencsés küllőjébe, gondoljuk meg, hogy ha bár óriási perifériája is van ennek a keréknek s így hosszú idő alatt fordul egyet, — de forog.

A szerencsében az igazság a munka. Szerencsés, aki dolgozhatik. De hol találjon munkát a nyomorult, hol szerencsét?

Ha beáll a tél, stagnál minden mun-ka. Hol találjon hát dolgot a béna; ha még az épkezű és ép egészségű szegény családfők tagjai is nélkülöznek, éheznek és fáznak.

Fázni és éhezni! A legborzasztóbb, amit a sors kitalál!

A természet hadüzenete már megtör-tént az első vastag dérről. Remegő szívvel, összeszorult kebelrel gondolnak az elhagyót-tak a viaskodásra s előre is remegnek a szomorú biztos eredménytől, ha róluk tán megfeledeznének.

De nem feledkezünk meg róluk!

Az ember erkölcsének föl kell ébred-nie, az elhagyottak sorsán segíteni. Majd ki fog gyulni a közszeretet lángja, s a koldus, ha fázik, megmelengetheti mellette di-dergő testét és nem fog éhezni, ha kinyújtja kezét alamizsna után, mert az elfásult szí-vek fagyát is föl fogja olvasztani a jó szel-lemnek eme áldásos parázstüze, amely a pogányság romjai fölött gyult ki először, hogy soha el nem hamvadó melegével vilá-gosítsa be a sötétség üregeit.

Legtöbb bűnös cselekedetek kutfor-rása a kényszerűség. S ha a törvény, ha-tóság, társadalom üldözi a bűnt, mért nem igyekszik betönni a bűn forrásait, hogy a bűzös kigőzölés gyilkoló füstje meg ne rontsa az atmoszféra!

dig többnyire a nemző részeken megharapja vagy hozzájuk barátságosan közeledvén, rögtön és többnyire orrukon megmarja.

A dührohamok tartama és visszatérése a kór időszakától, a betegek fajtájától, valamint azok helyzetétől is függ. A roham tartama néhány óra s egy vagy több nap közt váltakozik. Roham közben az állat lélekzése siettetett, érverése gyor-sabb s testének hőmérséke fokozódott, míg az erre következő szabad idő alatt az állat tökéletesen egészségesnek látszik, s éppen ezért ezen időszak is az emberekre nézve föltö veszélyes, mivel az egészsé-gesnek látszó állatot senki sem kerüli, pe-dig a csendes időszakban ejtett harapás éppen ugy fertőz, mint ha a sértés roham közben történt.

Míg a roham tart, a kutyák téveng-nek (delirium) s ugy látszik, mintha ezen időn kívül is nagyobb mérvű érzéki zava-rokban szenvednének, mivel ily kutyák igen gyakran a levegőbe kapkodnak, álom közben különféle mozgásokat tesznek, rö-gtön felugornak s üvöltve mindennek neki rohannak. — Aki azonban egy egészséges kutyát álomban észlel, nem igen nagy kü-lönbséget fog tapasztalni az egészséges és dühös kutya álma közt. A mi pedig az esz-méletet illeti, ugy látszik mintha ez a ro-ham közben nem szűnne meg egészen, mivel saját gazdájukat vagy ápolójukat megharapott kutyák, a kiállott roham után, hibájuknak s vétüknek beismerésétől, a megharapott lábaihoz simulnak, mintegy bo-csanatot kérvé. Annyi mindenesetre tény, hogy ily kutya roham közben magán ural-kodni nem bírván, a harapási vágynak sem állhat ellen.

A dühös kutyának hangja feltü-nőleg megváltozik; majd igen mély, majd igen magas, de mindig rekedt; a rendes ugatás egészen megszűnik, ameny-nyiben a dühös kutya ugatni akarván, már az első hang üvöltésbe esap át s azt min-denféle hangváltoztatban folytatja. — A kór fokozódásával a hang mindig durvább lesz, ugy hogy gyakran inkább hasonlít disznó-rőfögéshez, mint ugatáshoz. A hangnak tel-jes épségben maradása a legnagyobb rit-kaságok közé tartozik.

A legfontosabb, sőt jellegző körtünet-nek a viziszonyt tartották, sőt az avatatlanok most is annak tartják, holott ezen tünet a kutyáknál sohasem fordul elő. Számtalan tapasztalás t. i. azt bizonyítja, hogy dühös kutyák a vizet nem csak kö-zönyösen nézik, hanem fel is keresvén, meg is isszák; sőt vannak példák, hogy valóban dühös kutyák leghevesebb rohamuk közben is széles folyókat s egyéb vizeket átúsztak. Sőt azon esetekben is, melyekben a dühös kutyák garatbántalmuk miatt épen nem, vagy csak nehezen tudnak nyelni, sem kerülik a vizet s nem irtóznak tőle, hanem ellenkezőleg szomjukat akarván ki-elégíteni, a vizet nyelvükkel nyálják, hör-pölnek is belőle, sőt szájukat bele is merítik, de az orrnak vízbekérülése s a légzés-nek megakadályoztatása miatt, fejüket szint oly gyorsan megint vissza is huzzák. Néha meg legnagyobb iparkodásuk dacára sem képesek a szájukba vett vizet lenyelni, a garatizmokban rögtön beálló göres miatt.

Mert a hatóság és társadalom közöny-nyel veszi a szegények sorsát. Azon kell lennünk, hogy a jobbra érdemeseknek ne csak percnyi enyhülést, de legalább sze-gényes megélhetést teremtsünk.

Aktuálisá vált, hogy a hatóságok és a társadalom előre gondoskodjék a nyomo-rultakról. Ha minden jómódu ember csak egy krajczárral is járul a jótékony-ság per-selyéhez, sok, nagyon sok koldust meg le-hetne menteni az éhségtől, a büntől. A mó-dos ember lelke pedig lenne megnyugvást és őt nem terhelné sem a mulasztás vétké, sem a szivtelenség vádjá. Mert kitérni az adakozás elől, szivtelenség és vétek.

Városunkban, Léván is van jótékony-sági egyesület, mely keblére öleli a sze-gény, árva hajléktalan kisdedeket s erejé-hez mértten igyekszik felszárítani az éhen-halók s nyomorultak keserű könyeit.

Tömörüljünk a szent bucsura a jóság geniuszának lobogója köré vagy keressük föl magunk hideg viskójukban a szegénye-keket, lelkünkben a jóság melegével és ke-zünkben az áldás kenyérével, mint Jézus tette, s ne várjuk a koldust, míg küszöbről küszöbre járva hozzánk is benyit alamizs-naért.

Enyhítsünk a szegények fájdalmait!

A főnyeremény.

— Némethöl: Marshall Gizella. —

Esti hét óra van. Vastag novemberi köd néhezedik a fővárosra, melynek egyik néptelen utczáján igen türelmetlenül és se-bes léptekkel jár fel és alá egy csinosan öltözött fiatal ember. Jobbra-balra tekint-

— Viziszony, azaz irtózás a víztől, dühös kutyáknál mindaddig nem tapasztaltatott.

Igy vagyunk a dühös kutya t aj t e k z ó szá-jával is, mely szintén csalha-tatlan dühűnetnek tartatik. — A dühös kutyának szájnákhártyája piros, meleg és száraz, sőt eresepes is; a nyálnak a szájuiregben meggyűlését s hab alakjában kifolyását csak oly esetekben fogjuk tapasztal-ni, melyekben a kutya a nyelésnek meg-akadályoztatása folytán a nyálát sem képes lenyelni.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1888. nov. 2.

A főváros a szokott képet árulja el. Egyes verőfényes, kellemes napok sokat kiesáltak a sötányokra, hol azonban a hulló, sárgult levelek a mulandóság érzetét keltették a keblekben, a mire különben ama sok ezer koszoru is figyel-meztetett, melyek egész napon által ki-felé, az örök béke otthonába, a kerepesi sírkertbe vitettek. Halottak napjának elő-estéjén tarka képet nyújt a kerepesi ut. Mindenféle fogat, omnibusz, lóvasut szállítja a nagy közönséget kifelé övéihez. Kiki iparkodik pietását leróni. Az egyetemi if-juság már a délelőtti órákban vonul ki, a jelesb tanárok, tudósok sírját megkoszoru-zandó és kegyelete jelül szép szónoklato-kat is tart. Szóval Budapest igazán állit-hatni, a gyász, a szomorú alkalmakkor is kitesz magáért. A népszínház pedig, mint az előző években, ugy most is „A molnár és gyermeke“ alkalmi darabot adja elő halottak napjának előestéjén.

E héten különben a balparti színhá-zak mindegyikében volt újdonság. A dalmi színházban Bizet György „A gyöngyhalá-zsok“ cz. operáját, a nemzetiben Csiky Gergely „Divatkép“ cz. 3 felvonásos szim-művét, a népszínházban pedig „Magduska öröksége“ Abonyi Lajos népszínművét ad-ták elő. A könyvpiacon e heti legjelenté-kenyebb termékek „Deák Ferencz beszédei 1861—1866.“ E könyv különben III-ik kö-tete a fenti czím alatt már korábban meg-jelent munkának. Összegyűjté e beszéde-ket, Könyvi Manó a képviselőház gyorsiro-dájának volt főnöke. E könyv különösen a kiegyezést megelőző néhány év politikai viszonyaira vonatkozó remek adatokat tar-talmaz.

Mig tehát itthon nálunk a regale bi-zottság különben csendes munkáján kívül holmi markánsabb dolgok nem történtek e héten, addig határainkon túl nagy ese-mények játszódtak le.

Igy a kis Szerbiában Milán király a választott kényeztetendő, kiáltványt bo-csanatot ki népéhez. Nyájasan, leereszkedő-lez szól hű népéhez, kedvelt szerbjeihez, intvén őket egyetértésre, összetartásra és a meddő pártvillongások abbanhagyására. E-zel egyetemben egy ukáztt is tétetett közze hivatalos lapjában, melyben az általános választásokat december 2-ára írja ki, a nagy skupstinát pedig ugyanazon hó 13-ára hívja össze. A Balkán más államaiban is történtek feljegyzésre méltó események. Ferdinánd bulgár fejedelem lendületes be-

get s minden mozdulátán meglátszik, hogy nagyon vár valakire. Hosszas türelme végre meg is termi számára a rózsát, még pedig egy szép leány alakjában, kit a sűrű köd daczára már jó távolról megismervén, gyors léptekkel siet feléje.

— Jó estét, Berta! ma ugyan meg-várákoztattál; pedig igen érdekes mondani valóm van.

— Jó estét, Emil! — mond a leány s melegen kezét szorít az ifjával; — mi az az érdekes új-ság?

— Emlékszel edesem, hogy mindket-tőnknek van egy-egy vöröskereszt-egyleti sorjegyünk; ma volt a huzás és . . .

— És? kérdi kíváncsian Berta.

— És mi megnyertük az 50 ezer fo-rintos főnyereményt.

— Nem tudom, higgyek-e szavaidnak? Te talán tréfálsz Emil?

— Nem, Berta — szól az ifju — nem tréfálok. A mit mondtam, a legkomo-lyabb valóság. Igen, mi, kik még tegnap szegények valánk s csupán a tiszta szere-lem volt egyedüli kincsünk, ma gazdagok vagyunk a főnyeremény birtokában. De mi lelt? Miért lettél olyan szótlan? Hát nem is örülsz velem szerencsénknek?

— De igen, nagyon örülök, szólott Berta vontatottan.

— Én még holnap felmondom álláso-mat. A nyeremény egyik felén csinos keres-ke-dést rendezünk be, a másik felét kiadjuk kamatra s így biztosítva lesz jövőnk. Most már semmi sem gátol többé, hogy egymá-si lehesünk és hiszem is, hogy boldogok, nagyon boldogok leszünk. Tudod, edes Bertám, köznapokon az üzleti teendőket

széddel nyitotta meg a szobranyét. A megnyitási ünnepély, melynél Clementina a fejedelem anyja is jelen volt, a legnagyobb pompával folyt le.

Athénban is e héten nyitotta meg György király a kamarát, a ki trónra léptének 25 éves jubileumát is ünnepelte. Trónbeszédében felemlíté kormányra lépte óta tett haladásokat. Jubileuma alkalmából az európai udvarok megbízottait utján fejezték ki szerencsekívánataikat. Giers az orosz külügyminiszter 50 éves szolgálata jubileumát ünnepelte, fejedelem a csár ellen pedig 2 ízben is követtek el merényletet. Egyik esetben dinamitbomba, másik ízben pedig vasuti merénylet volt ellene tervezve. Mindkét esetben szerencsésen menekült. Franciaországban pedig ismét Boulanger a hős. Egyik párisi színházban kifütyülték, a közbejötté mellett megtartott revü-népgyűlésen pedig boulangisták és antiboulangisták közt harez támadt. Revolverlövés, füttykösök, boxerek hatalmasan működtek. Maradt is elég vér a tett színhelyén. Nem ugyan a tett színhelyét, hanem arcát futotta el a vér ama küldöttségnek, mely császárt ment üdvözölni hazatérése alkalmából. Berlinben ugyanis, egy deputáció egy üdvözlő felirat átnyújtása közben engedélyt kért a császártól egy kut felállítására, felhasználván egyszers mind a jó alkalmat, hogy Vilmos császárt üdvözölje hazatérése alkalmából. A várt szíves válasz helyett a császár mérgesen felelt, megütözésének adván kifejezést, hogy míg ő békét csinálni járt, itthon a sajtó oly üzemeket vitt véghez, családja szentélyét annyira szelöltette, hogy ezt még egy magán ember sem engedte volna megtorolatlanul, és mérgesen faképnél hagyta a deputációt. Szegény küldöttség, erre ugyan nem volt elkészülve.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— **Halottak napja.** Memento mori!... Ezt szögja a sárga, lehulló falevél, erre emlékeztet bennünket a hervadó természet s a kopár sírhaatok, melyeknek ékeit már elvette a természet, de a kegyelet gondozása alatt e napon újból díszlettek azok. Néma esendben zarandokolt ki a gazdag és szegény a sírkertbe, hogy koszorút tűzőn kedves halottjait keresztlépre s buzgó imát rebegjen a mindenek Urához. A szeretet ezer és ezernyi mécsese világít meg azok sírhalmait, akik fölött leáldozott a földi boldogság napja, mely csak igen kevés embert boldogít e földi életben. Imádkozunk értük s emlékezzünk rájuk! Emlékezzünk a halálra és éljünk úgy, hogy utódaink se sajnálják az emlékeztést egykor, ha minket is a sírhant fedez! Memento mori!

— **A „Stefánia-árvaház”** Léván — mint értesülünk — e hét folyamán kezd meg a város területén szokott őszi gyűjtését. — Felkérjük e helyen is városunk könyvtárat, jószívű közönségét, hogy szíves adományával az árvák szomorú helyzetét enyhíteni kegyeskedjék!

végezzük, vasár- és ünnep-napokon pedig ki-kirándulunk a szabadba, a vidékre. Esténként eljárunk a színházba is, melyet te annyira szeretsz. Lásd, én már előre megállapítottam jövő életünk tervét, mely ellen — reményem — neked sínes kifogásod?

Ezeket utközben mondá az ifju s míg ő egész lelkesedéssel beszélt, a nő egy szóval sem szakítá felbe őt. Hallgatag volt s gondolataiba látszott elmélyedni. Midőn az ifju elhallgatott, kis szünet után így szólt: — Hogy a főnyereményt megnyertük, azt már tudom, de még eddig nem mondtad meg, hogy melyikünk sorsjegye lett a nyertes?

— A tied! — mondá Emil — s e közben erősen szemügyre vevé Bertát, mert feltűnt neki a leány szokatlan szótlanlansága és ridegsége. De ez — azt hiszem — mit sem változtat a dolgon. Eddig is megosztottunk egymással mindent, úgy az örömet, mint a but és bajt és most, hogy rövid idő múlva férj és feleség leszünk, annál inkább kell, hogy közös legyen mindenünk.

— Azt hiszem, hogy nem olyan sürgős az egybekelés, — veté oda Berta egykedvűen.

— Hogyan? Berta, te beszélsz így? Hát már nem szeretsz többé?

— Ah, igen! — felelé Berta halkan. — De eddig te voltál az, ki napról-napra halasztgatád az esküvőt s most, miután gazdag lettem, talán nagyon is sürgeted.

— Kérlek Berta, — mondá Emil félig feddő hangon — lehetett-e eddig a nő-sülésre komolyan gondolnom. Jól tudod, hogy először egy kis pénzre akartam szert

— **Hymen.** Dr. Medveczky Károly, városunk köztisztviselője álló orvosa, mult hó 29-én vezetett oltárhoz Léván, Semberly Béla városi főjegyző kedves leányát Örsziket. — Taubinger Agost török földbirtokos pedig e hó 3-án esküdtött örök hűséget Léván Leyster Károly leánya utadalmi tisztartó kedves leányának, Stephaniának. — A legboldogabb megelégedés legyen osztályrésze az új frigyeknek!

— **Diszokmány a besztercebányai püspököknek.** „Léva és vidéke rom. kath. néptanító egylete” f. évi június havában tartott közgyűlésén Bende Imre besztercebányai püspököt a tanügy terén és a vidék megmagyarosításán kifejtett buzgó tevékenységéért nagy és őszinte lelkesedéssel tiszteletbeli taggává választotta. Munkay János, t. kanonok, garam-újfalusi esperesplebános, egyleti elnök, Hlaványi János jegyző és Jaroš Ferenc választmányi tagokból álló küldöttség ma utazott fel Bars Szent-Keresztre, hogy a esinosan kiállított diszokmányt e hó 5-én átadja s egyuttal névnapja alkalmából is üdvözölje a népszerű püspököt.

— **Kaszinó-estély.** A közönség által annyira kedvelt kaszinó-estélyek elseje — mint ezt előbből is jeleztük — e hó 8-án lesz megtartva. Mint értesülünk, — a rendező bizottság ez évben ezenkívül még két estély rendezését határozta el.

— **Előléptetés.** A novemberi előléptetés alkalmával a Léván állomásozó m. kir. 14. honvéd feldandár tisztjei közül Riedly Mihály másodosztályú százados, Daubner Samu főhadnagygyá léptették elő. — Őszintén üdvözöljük őket új s megérdemelt rangjukban.

— **Ujabb vasuti terv.** A mint hiteles forrásból értesülünk, az osztrák-magyar államvasutársaság egy konzorciummal, — melynek élén Szilávy József koronaőr áll — becsátkozott tárgyalásokba, hogy ezek közreműködése mellett Nyitra, Trencsen, Turóc, Esztergom, Pozsony és Barsvármegyéken keresztül egy transzverszális vasutat építsen. — Az új vonal a morva határ mellett Szakolezától a vágvölgyi vasut galgózi állomásáig s innen, mint szárnyvonal, Nagy-Béhezen keresztül, a magyar államvasutak rutteki vonalán fekszik, Verebelyen és Léván át Esztergomig vezetne. E vasut hossza 200 kilométer s építése mintegy 12 millió frtba kerülne. Ezen összeg oly módon szerezhetné be, hogy az érdekelt földbirtokosok 1 millióval, a községek hasonló összeggel járulnának a költségekhez, a többit egy bécsi konzorcium fektetné be.

— **Hangverseny.** A lévai dalúda, mely éveken át az újvet dalestélylyel szokta megnyitni, eitér régi szokásától, amennyiben — mint halljuk — január 1-ére nagyobb szabású hangversenyre készül.

— **A lévai kaszinó hazánál** az építkezés igen serényen halad. A falak mult hó 31-én lettek teljesen felhuzva, a mikor a csokor-ünnepély alkalmából az egylet megvendégelte az építést vezetőket és az összes munkásokat. A tetőrakást is megkezdették már, mely hihetőleg még a tél beállta előtt szintén elkészül.

tenni, hogy egy kis üzletet nyitva, önálló lehessenek. Eddig mindketten vagyontalanok voltunk s most, midőn te gazdag lettél s hívém, hogy elérkezett az idő, mikor egymást szeretve boldogok leszünk, te vagy az, ki szép reményeimet romba döntöd. Nem, nem! azt te nem akarhatod!

— Emil, én azt hiszem, mi nem születtünk egymásnak. Igaz, hogy eddig szegény voltam, de ma gazdag vagyok és gazdagságom feljogosít arra, hogy olyan férfit válaszszak férjemül, ki szintén tetemes vagyonnal rendelkezik és szokva van a pompa és fényűzéshez, melyben ezentúl élni akarok. Legjobb lesz tehát, egymásnak „Isten hozzád”-ot mondani s egymást feledni. Meglehet, hogy az elválás eleintén nehezünkre fog esni, de az idő jó orvos, minden sebet behegeszt.

Ezalatt elértek Berta lakásához. Emil erősen szemé közé nézett Bertának, ki nem bírván az ifju éles tekintetét kiállni, szeméit lesütve állott előtte.

— Berta! Nincs egyéb mondani valód; ezek utolsó szavaid?

— Nincs. Akaratom megmásíthatatlan.

— Ugy nagysád!? Mondá az ifju guanyosan. — Ön tehát elutasítja magától azt, kit szeretett, de csak addig, mig mind a ketten szegények voltunk. Örülök, hogy megismertem a pompa és fényűzés utáni vágyait, melyeket szíve mélyében táplál. Tudja meg, hogy a nyertes nem ön, hanem — én. Isten önnel! — mondá Emil. Azzal udvarasan kalapot emelt, sarkon fordult s hirtelen tovastietett.

— **Portómentesség.** A közlekedésügyi miniszter legújabb kiadott intézkedése szerint az ipartestületek portómentességét csak is egymás között, valamint a kereskedelmi és az első fokú iparhatóságokkal iparügyletben váltott és a borítékon is jelzett levélpostai küldeményeikre élveznek, de a portómentesség pénzküldeményekre és csomagokra ki nem terjed.

— **Sok a tanítónő.** A tanítónők száma Franciaországban is túlságosan sok, az utóbbi hét év alatt 138,000 nő kapott tanítónői képesítést s mivel összesen 23,000 iskolában évenként átlag 1700 üresedés támad, 72 évre volna szükség, hogy helyet kapjanak mindazok, kik utóbbi hét év alatt szerettek oklevelet.

— **Drága vendéglátás.** Az olasz felhivatalos lap szerint II. Vilmos császárnak olaszországi látogatása közel tíz millió lírájába került az olasz királynak. Maga a nápolyi hajógyakorlat is három millióba, a centocellei csapat-szemle egy millió, a császár lakosztályának berendezése pedig 1,200,000 lírába került. Umberto király azonkívül 60,000 lírát utalványozott ki, hogy azt az összeget osztsák szét azok közt, a kik Vilmos császárhoz koldulólevéllel fordultak.

— **Boldog adófizetők.** Még ilyenek is lehetnek? Kérdi az olvasó. Nemesak hogy lehetnek, de vannak is Amerikában, New-Yorkban. Az „Amerikai Nemzetör” írja, hogy a nevezett városban a mult napokban vette kezdetét az őszi adószedés. Hogy az adófizetők toladása a pénztáraknál igen nagy ne legyen, a rendes adóhivatalokon kívül még 50 fizetési hely állítottat fel a városban a közönség kényelmére. A ki ez idei adóját már befizette s a jövő évi-nek egy részét is hajlandó most előre fizetni, 6 százalék leengedésben részesül és az ilyen előre fizetők száma oly nagy, hogy az első napon hat millió dollárnál több adót fizettek be.

— **Rövid hírek.** — **Pénzbőség** uralkodik most az állampénztárban. Nemesak a folyó kiadások vannak fedezve, hanem jelentékeny összegek gyűmölészenek a bankoknál. — **Királyunk jubileuma.** Deczember 2-án, 6 felsége trónraléptének jubilaris-évfordulóján, a király kifejezett kívánsága szerint, sehol sem lesznek nagyobb szabású ünnepélyek. — **Sorsolás.** A magyar vörös-kereszt egylet sorsjegyeinek okt. hó 31-én megejtett huzásánál a 10,000 frtos főnyeremény az 1004. sorozat 83. nyerőszámára esett. — **Csáky Albin graf,** vallás- és közoktatásügyi miniszter mult hó 31-én meglátogatta a herceg-prímást.

— **Tűz volt** az olasz király római palotájában, mely egy földszinti nagy termet teljesen elhamvasztott. A kár 20 ezer frank. — **Trencsénvármegye** közgyűlése elhatározta, hogy a vármegye 400 frttal belép a felv. közm. egyet alapítói sorába. — **Jászberényben** a régi megyeházat fegyverházzá alakították át. — **A vörheny** megdöbentő pusztítást viz véghez a gyermekek között Csanádvármegyében. — **A királyi udvar** e hó közepén több heti tartózkodásra Budapestre költözik. — **A szerb király** az alkotmány revíziójára hívta fel az országot és e végből a nagy skupstinát deczember 1-jére összehívta. — **A legtöbb bort** Magyarországon Szabadka városa fogyaszt. Hiteles adatok szerint átlag évenként 3,073,941 liter fogy el a városban. — **Németországban** nagy postalópást követtek el. Az összeg — mint a lapok írják — egy millió frankra rug.

APROSÁGOK.

— Rovatvezető Zuhany. —

Fálban, Béla: Ugyan, édes Gizella, miért nyújtja nekem mindig csak a kis újját, talán megbántottam valamivel? — Gizella: Ellenkezőleg, édes Béla, a mama azt szokta mondani, hogy kinek az ember a kis újját nyújtja, az a kezét is kéri.

Ez is ok. 1. Szakácsné: Te, mi ennek a Maresának a szeretője? — 2. Szakácsné. Trombitás. — 1. Szakácsné: Most már értem, hogy miért olyan felfuvalkodott!

Elhatározás. Hm! tizenkettő az óra. Hazamejnek vagy maradnak? Ha most hazamegyek, kikapok a feleségemtől. Ha itt maradok a kocsimban, bekapok a bortól. Így hát mégis itt maradok, így legalább be is kapok, meg ki is kapok.

Idегenek névsora

Léván az „Oroszlán” vendéglőben okt. 28 nov. 4-ig.

Filo István, kereskedő, Selmeczbánya. — Maurer József, magánzó, Kassa. — Wileh Lipót, utazó, Rózsahely. — Pasker József, utazó, Nyitra. — Szathmáry László, kereskedő, Epejes. — Dományi Béla, jegyző, N.-Salló. — Kándor János, utazó, Bécs. — Orth Károly, utazó, Kömlitz.

Kis okok, nagy eredmények. Mivel a vidék nem volt valami érdekes, közönyösen és szűnyadozva hozódtam a vasuti kupé sarkába. A legközelebbi állomásnál utitársat kaptam: egy fiúknak látszó parasztot, ki a vonat zsufoltasága miatt harmadik osztályú jeggyel szállott kupémba és a ki azonnal teljesen igénybe vette figyelmemet. Miután első tartózkodását legyőzte és az általam felajánlott havannát vígan elfüstölte,

több kérdést intézett hozzám, melyekre természetesen készséggel válaszoltam. Egyszerre megpillantotta a vész-féket és kérdezte, hogy mire való. Megmagyaráztam neki a célját, s hihetetlenül ráta fejét és mondá: „Nem, nem édes uram én szívesen hiszek önnek mindent, de azt nem, hogy a száguldó vonat legott megáll, mihelyt ezt az emelyüt megérintem.”

Ez együgyű paraszthoz hasonlóan sokan vannak, kik hihetetlenül rázzák fejüket, hogyha egyszerű szerek nagy hatást mutatnak fel. Így például a Bright-féle vesebajt a legtöbb orvos gyógyíthatatlannak tartja, mivel az orvosi kar nélküli a megfelelő gyógyszert. De nem mindegyik orvos van ezen a nézetben és ha egy orvos, a ki maga is Bright-féle vesebajban szenvedett, azt a gyógyszert, melyet a legjobb eredményvel használt, e veszélyes szenvedés ellen ajánlja, akkor gyógyító ereje iránt nem lehet semmi kétséget táplálni. **Hirsel-Hüslimann** Ede dr., ki másfél évig krónikus Bright-féle vesebajban szenvedett, javulását egyedül és kizárólag a Varner-féle egészségügyi gyógymódnak (Safe Cure) tulajdonítja, a mely szert a legtöbb patikában meg lehet kapni 2 frtért egy üveggel. Rőpirat ingyen és bérmentesen küldetik, ha e címhez fordulnak: H. H. Warner és társa, Pozsony. 11609

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 7 frt — kr, 7 frt 20 kr. Kétszeres 5 frt 30 kr, 5 frt 50 kr. Rozs 5 frt. — kr, 5 frt 20 kr. Arpa 6 frt — kr, 7 frt 20 kr. Zab 4 frt. — kr, 4 frt. 50 kr. Kukorica 3 frt. 80 kr, 4 frt — kr. Bab 7 frt 30 kr, 7 frt. 50. kr. Lenese 6 frt 80 7 frt 60 kr. Köles 3 frt 70 kr. 4 frt 20 kr.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

I.

A n.-kálnai ev. ref. leányegyház új templomának felavatási ünnepélye f. hó 11-én leend, mely ünnepélyre az érdeklőteket tisztelettel meghívja

N.-Kálnán, 1888. nov. 3-án

az előljárásság.

II.

Felhívás.

A sorsjegyeknek és egyéb értékpapiroknak részletekre való eladása körül mutatkozó visszásságok megszüntetése céljából, miként az országgyűlés mult ülészámban e tárgyban tett interpellatióm alkalmával jeleztem, törvényjavaslatot szándékozván a képviselőház elé terjeszteni, az e tárgyra vonatkozólag már birtokomban levő anyag kiegészítése végett azon kérelmet intézem e lapok t. olvasóihoz, szíveskedjenek mindazon adatokat, melyekből az értékpapírok adás-vevése körül előforduló visszásságok, vagy esetleg a közönség megkárosítását involváló eljárás kideríthetők, lehetőleg hiteles alakban, felhasználás végett, hozzám juttatni.

Dr. Fenyvessy Ferenc,

orsz. képviselő; Budapest, zöldfauteza 40: sz.

Nyiltér.

I.

Farbige Seidenstoffe von 85 kr. bis 117.65 per Meter (ca. 2000 verschiedene Farben und Dessins versendet roben- und stückweise zollfrei das **Fabrik Depot G. Henneberg.** (k. k. Hoflieferant.) Zürich Muster umgehend. Briefe 10 kr. Porto

II.

Trencsén-Podluzsányba való elköltözésem által gátolva, minden ismerősömnek személyesen bucsút mondhatni, — fogadják ez uton szíves üdvözlömetet.

Léván, 1888. nov. 3-án.

Pfítzner Sándor.

II

Fogorvos Léván.

Dr. Mogány Armin a lévai honvéd feldandár ezred-orvosa — mint értesülünk — kiváló előszeretettel és szakismerettel foglalkozik a fogászat technikájával; behelyez egyes fogat, végez egész fogzat beültetést, fogblombirozást, fogtisztítást, vagy bármely e szakmába vágó műtetet.

Léva-Csata-Esztergom-Nána			Esztergom-Nána-Csata-Léva			Csata-Ipolyság			A vonatok érkezése.					
Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Állomás	Vegyesvonat		Lévára:			Léváról:		
	I.	III.		II.	III.		II.	III.	Lévára:	Léváról:	Lévára:	Léváról:	Lévára:	Léváról:
Léváról . . . ind.	11.20	4.25	Budapestről . . . ind.	10.12	9.06	Csata . . . ind.	6.40	1.35	Bécsből . . . ind.	10.00	8.25	Léváról . . . ind.	11.20	4.25
Alsó-Várad . . . "	11.43	4.48	Bécsből . . . ind.	10.12	9.06	Zalaba . . . ind.	6.59	1.54	Pozsonyból . . . "	12.37	10.00	Csatára . . . ér.	1.05	6.11
Nagy-Salló . . . "	12.10	5.15	Bécsből . . . ér.	10.22	9.16	Ipoly-Páosztó . . . "	7.23	1.16	N-Tapolcsányról . . . "	7.12	7.12	Ipolyságra . . . "	3.35	
Zelíz . . . "	12.37	5.42	Esztergom-Nána ind.	5.00	12.20	Bél . . . "	7.37	1.29	Galántáról . . . "	1.54	12.42	Esztergomba . . . "	2.50	7.40
Csata . . . ér.	1.06	6.11	Kőhid-Gyarmat . . . "	5.27	12.40	Szakállos . . . "	7.59	2.49	N-Szombatból . . . "	12.40	12.40	Vácra . . . "	5.01	8.48
. . . ind.	1.27	6.34	Kéménd . . . "	5.47	12.58	Visk . . . "	8.20	3.08	É-Ujvárról . . . "	3.17	11.30	Budapestre . . . "	6.00	9.30
Bény . . . "	1.50	6.50	Bény . . . "	6.08	1.12	Ipolyság-Cs. ata.			Budapestről . . . "		9.00	É-Ujvárról . . . "	4.42	12.24
Kéménd . . . "	2.06	7.04	Csata . . . ér.	6.24	1.26	Ipolyság . . . ind.	11.15	4.25	Vácra . . . "	5.00	12.20	N-Szombatba . . . "	3.17	
Kőhid-Gyarmat . . . "	2.28	7.20	Csata . . . ind.	6.34	1.40	Visk . . . "	11.43	4.53	Esztergomból . . . "	5.00	12.20	N-Tapolcsányba . . . "	9.00	
Esztergom-Nána ér.	2.59	7.40	Zelíz . . . "	7.09	2.11	Szakállos . . . "	12.07	5.17	Ipolyságról . . . "	11.15	11.15	Csatáról . . . "	6.34	1.40
Budapestre . . . ér.	6.00	9.30	Nagy-Salló . . . "	7.46	2.48	Bél . . . "	12.29	5.32	Csatáról . . . "	6.34	1.40	Pozsonyba . . . "	6.13	3.33
Bécsbe . . . "	7.05	6.20	Alsó-Várad . . . "	8.11	3.05	Ipoly-Páosztó . . . "	12.39	5.48	Lévára . . . ér.	8.35	3.27	Bécsbe . . . "	7.05	6.20
	8.54	5.53	Léva . . . "	8.35	3.27	Zalaba . . . "	12.58	6.07						
						Csata . . . "	1.15	6.24						

A csatagabb betűvel jelzett szám az esti 6 órától reggel 5.59 percig tartó időszakot jelenti.

November 4.

H I R D E T E S E K.

45. szám.

Akik a vidékről a fővárosba utaznak
azoknak ott alkalmuk nyílik

ELLINGER EDE
csás és kir. udvari fényképés műtermében
(Budapest, régi posta-utca 11. sz. sajtó ház, a váci-utcai „Korona“-kávéház szomszédságában)

magukat a modern fényképészet művészeti alkotásához méltó kivitelben lefényképeztetni — olcsón, leszállított ár mellett.

Beküldött egyszeri fényképekről bármily nagyságu olajképek készíttetnek mesteri kivitelben és nem kontár módra.

Nászuton keresztülutazók
különös figyelmébe ajánlatik a műterem, mely egyike a főváros legfényesebben berendezett — külön öltöző fülkével bíró — műtermeknek.

Minek PESTRE! ?
Minek BÉCSBE! ?
mikor nálam minden előpénz nélkül

50 krajczáros részletfizetésre
HOWE-, ANGER-, SINGER-, WEHLER-WILSON

G É P E K E T
5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi ezélokra 5 évi jótállás mellett Singer-gépeket ajánlok 36 frtért. Használt gépek becsértetne- vagy igazítottan jutányos áron. Géptük, resek és csónak raktáromon mindig található.

FISCHER MIKSA kereskedése
Léván.

A LEGJOBB Szivarkapapir a valódi LE HOUBLON
francia gyármány
Hawley & Henry. Parisban.

Ócsa hamisított gyártmány ellen!
E szivarkapapirt Dr. Pokl J. J. Dr. Ludwig E. Dr. Lipmann E. A bécsi egyetem ve-gyészeti tanárai legmelegebben ajánlják kitünő minőségeért, tisztaságáért, s mert az egész-ségre nézve semmiféle ártalmas anyagot ma-gában nem foglal.

Máriaczei gyomorcsöppek.
Kitünő hatású szer a gyomor minden betegségében.
Védjegy.

Kapható minden gyógyszertárban.

Léván Boleman Ede örökösei,
Medveczky Sándor, Aranyos-Ma-róth Bittó Károly, Nagy-Lekér Bolyós Gyula, Ipolyságh Berko István, Nagy-Salló Zsornai László Selmezbánya Sztankay Ferencz, Szántó Meisels A. urak gyógy-szertárában.

Nincs többé fogfájás!
Tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvize, fogpora és fogpasztájának használata mellett.

2 arany érem: Brüssel 1880. London 1884.
A legmagasabb kitüntetések.

Boursaud Péter 1373. évben feltalál-pior által.

A tisztelendő Benedekrendi szerzetesek fogvizének napo-ként néhány cseppet vízbe téve, megakadályozza és gyógyítja a fogak odvasságát, melyeknek fehérséget és szilárdságot kölcsönöz, a mennyiben a fogust erősíti, s teljesen egészséggé változtatja.

A t. olvasóknak valóban nagy szolgálatot vélek tenni, mi-dőn ezen legértékesebb és lepraktikusabb készítményeket becses fi-gyelmükbe ajánlom, mert csakis az egyedül és legkitünőbb gyógy-szer mindenféle fogfájalmak ellen.

Alapított 1807. **SEGUIN** 106. & 108. Rue.
Főügynök: **BORDEAUX** Croix de Segney

Kapható: minden gyógyszertárban és nagyobb fűszerüzletben.

ELŐLEGES HIRDETÉS.

A legközelebbi napokban II-dik évfolyamban jelenik meg a

B A R S I N A P T Á R

az 1889. évre. Több gazdasági és megyei érdekű közleményeken népies mulattató elbeszéléseken kívül a legújabb adatok alapján összeállított

C Z I M T Á R T

tartalmazza, mely a megyében létező összes állami, megyei és városi tisztviselők, tan- és pénzüzetek egyesületek, katonai és egyházi hatóságok, tanítók, községi jegyzők és előljárók névsorát a legpontosab-ban tünteti fel. Az izléssel kiállított és czimtárral bővített képes „BARSÍ NAPTÁR“

ára 40 kr.

A kisebb kiadású „Barsi Naptár“, melyből a czimtár hiányzik 20 kr. Kapható és megrendelhető a naptárak kiadóinál:

Nyitrai és társa
könyv- és papirkereskedésében Léván.

NYOMATOTT NYITRAI és TÁRSÁ-nál Léván, 1888.